
РАЗВИТИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ НА РЕГУЛАЦИЯ В БАНКОВИЯ СЕКТОР НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Лиляна КАНЕЛОВА*

DEVELOPMENT OF THE BASIC PRINCIPLES OF REGULATION IN THE BANKING SECTOR OF THE EUROPEAN UNION

Lilyana KANELOVA*

Abstract: *The supervisory activity can be defined as the ECB's sovereign activity related to the overall monitoring, assessment and inspection of supervised financial institutions, aimed at preventing or stopping infringements. It is characteristic of the ECB as a supervisory authority that it does not perform managerial functions vis-à-vis supervised financial institutions and is therefore not responsible for their activities.*

Key words: *supervisory activities, ECB, supervisory authority, management functions, financial institutions*

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА РЕГУЛАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ БАНКОВ СЕКТОР НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Основните принципи на банковото право в ЕС преди финансовата криза са „минимална хармонизация“, „взаимно признаване/единен лиценз“ и „контрол на държавата членка по произход“¹. Въпреки че след въвеждането на единната валута в ЕС се наблюдава значително интегриране на финансовия сектор, надзо-

* Авторът е докторант във Висше училище по сигурност и икономика – Пловдив.

* The author is a Doctoral Student at Higher School of Security and Economics – Plovdiv.

¹ **Simonova, A.** EU banking law: developments and challenges. – In: *International Company and Commercial Law Review I.C.C.L.R.*, 26(2), London, 2015, p. 52.

рът на трансграничните банки все още се организира на национално ниво и се осъществява от националните надзорни органи.² Принципът на минимална хармонизация довежда до налагане на определени фиксирани минимални нива на защита в рамките на директивите, приети във всяка област.³ Взаимното признаване практически означава, че дадена кредитна институция, която е получила лиценз в държава членка по седалище, може да извършва всяка разрешена банкова дейност и да предлага услуги на територията на целия ЕС чрез създаване на клонове, т.е. не е необходимо да минава през отделни разрешителни процедури в приемаща държава членка.

С оглед на ефективното сътрудничество между компетентните органи на държавата членка по произход и на приемащата държава членка тези органи следва да осъществяват двустранен обмен на информация в рамките на надзорните си компетенции. За тази цел е необходимо да се определи каква информация е необходима относно институциите и при необходимост за дейността на техните клонове, която да предоставят компетентните органи на държавата членка по произход на компетентните органи на приемащата държава членка, както и каква информация относно съответните клонове следва да предоставят компетентните органи на приемащата държава членка на компетентните органи на държавата членка по произход.⁴

1. БАНКОВ НАДЗОР ОТ НАЦИОНАЛНИ ОРГАНИ

При този режим банковият надзор се осъществява от надзорните органи на държавата по произход.⁵ Нещо повече, националните компетентни органи (НКО) на приемащите държави членки в ЕС са задължени да признаят извършването на банковия надзор от националните надзорни органи на страната по произход.⁶ Поради това те са отговорни за пруденциалния надзор на трансграничните

² **Morra**, C. From the Single Supervisory Mechanism to the Banking Union. The Role of the ECB and the EBA. – In: *School of European Political Economy*, Working Paper 2, Roma, 2014, p. 7.

³ **Simonova**, A. Op. cit., p. 52.

⁴ Ibidem.

⁵ **Меразчиев**, В., В. Александров, Д. Ималова. Банков надзор. Учебно пособие за дистанционно обучение. Свищов: Д. А. Ценов, 2005, с. 6.

⁶ **Munoz**, A. The future of cross-border banking after the crisis: facing the challenges through regulation and supervision. – In: *E.B.O.R.*, 11(4), Cambridge, 2010, p. 584.

банки в ЕС (т.е. на банкови клонове и дъщерни дружества), които се намират в друга държава – членка на ЕС,⁷ и следователно тези органи извършват контрол върху финансовата стабилност не само на националните кредитни институции, но и на техните чуждестранни клонове.⁸ В допълнение компетентните органи на приемащата държава членка извършват контрол върху ликвидността и паричната политика, а пазарният риск се контролира въз основа на тясното сътрудничество между компетентните органи на държавата членка по седалище и приемащата държава членка.⁹

В рамките на ЕС кризата от 2007 г. разкри фундаментални слабости, свързани с принципа на контрол от страна на националните надзорни органи („home country control“). В началото този принцип е замислен като средство за повишаване на ефективността на банковия надзор, като се гарантира разпределението на надзорни правомощия в тези юрисдикции, в които се намират съответните юридически лица и правилата за управление.¹⁰

Преди да влезе в сила единният надзорен механизъм (ЕНМ), финансовият сектор, и по-специално банковият надзор в ЕС, е фрагментиран: всяка държава членка има различна система за банков надзор и различни норми за регулация на финансовите институции не само по отношение на приложимата нормативна база, но най-вече в надзорните задачи, където националните надзорни органи имат свой собствен подход и управление, които се основават на хармонизирани, но не и единни правила.¹¹ За да се намали това фрагментиране и за да се насърчи създаването на обща система за банков надзор в ЕС, Европейската комисия (ЕК) въвежда реформа, която цели създаването на единен надзорен орган в лицето на Европейската централна банка (ЕЦБ).¹² Централизирането на банковия надзор и на общия мениджмънт по време на кризи (на

⁷ **Morra**, C. Op. cit., p. 7.

⁸ **Alexander**, K. European Banking Union: a legal and institutional analysis of Single Supervisory Mechanism and the Single Resolution Mechanism. – In: *E. L. Rev.*, 40(2), London, 2015, p. 161.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ **Binder**, J. Banking Union and the Governance of Credit Institutions, a legal perspective. – In: *House of Finance SAFE*, Working Paper No. 96, London, 2015, p. 15.

¹¹ **Wymeersch**, E. The European Banking Union, a first analysis. – In: *Financial Law Institute Working Paper*, 17, London, 2012, p. 2.

¹² **European Commission**. Banking union: restoring financial stability in the Euro zone. Brussels, 2014, pp. 1-2.

европейско ниво) преодолява несъответствието между пруденциалния надзор на национално ниво и обхвата на трансграничните банкови групи.¹³

Създаването на европейския банков сектор (ЕБС) вече води до европеизиране на микропруденциалния надзор главно на значимите кредитни институции, установени в държавите – членки на еврозоната, имайки предвид специфичните задачи, възложени на ЕЦБ в рамките на ЕНМ.¹⁴ Едно от ключовите предизвикателства за ЕБС обаче е да се транспонират на европейско ниво всички предимства на централизирания банков надзор, без да се унищожават тези части на банковия надзор на национално равнище, които действително работят добре.¹⁵

2. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОКТРИНАТА „TOO BIG TO FAIL“

Финансовата криза в Европа е предотвратена с помощта на предприетите скъпоструващи спасителни мерки (за оздравяване на кредитните институции) от страна на централните банки и правителствата. По мнение на Rehm (2015) финансовата криза довежда до историческа доктрина, която гласи, че в случай на финансови затруднения в банковата система държавите ще спасят банките, вместо да ги ликвидират.¹⁶ Фактически по този начин е създадена косвена държавна гаранция за почти цялата финансова система. Освен това ЕЦБ осигурява ликвидност на неплатежоспособни банки. Нещо повече, загубите на кредиторите и вложителите в местните банки биха могли да се избегнат, тъй като политиките преместват рисковете към балансите на централните банки.¹⁷ Със създаването на ЕБС и съответните инструменти се цели това развитие да бъде изключено в бъдеще.

¹³ **Schoenmaker**, D. Firmer Foundations for a stronger European Banking Union. – In: *Bruegel* working paper, 13, 2015, p. 3; **Ferrarini**, Guido and Luigi Chiarella. Common banking supervision in the Euro zone: Strengths and weaknesses. – In: *European Corporate Governance Institute, Working Paper Series in Law*, No. 223, Genoa, 2013, p. 12.

¹⁴ **Gortsos**, C. The Evolution of European Banking Law: From the Principle of National Treatment to the European Banking Union. Athens, 2015, p. 25.

¹⁵ **Woll**, C. Curtailing Capture through European Banking Union: A Note of Caution. – In: *Policy Letter No. 27, SAFE/Sustainable Architecture for Finance in Europe*, House of Finance Goethe University Frankfurt, Frankfurt, 2013, p. 4.

¹⁶ **Rehm**, H. Die Europäische Bankenunion. ein Element der internationalen Bankordnungspolitik. Hannover: Hannover Center of Finance, 2015, s. 31.

¹⁷ Ibidem.

3. УВЕЛИЧАВАНЕ НА КАПИТАЛА НА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ (НА МИНИМАЛНИТЕ КАПИТАЛОВИ ИЗИСКВАНИЯ)

За да може дадена кредитна институция да устоява на рискове, най-лесно и ефективно е да увеличи собствения си капитал. Този регулаторен подход цели да се намали степента на уязвимост на кредитните институции по време на кризи чрез значително увеличаване на капиталовите изисквания за системно важните банки.¹⁸ Затова със създаването на европейската регулаторна рамка „Базел III“ в европейското законодателство се цели да се осигури наличието на „висококачествен собствен капитал, с който да се усвоят загубите, възниквали вследствие на предприетите рискови трансакции и експозиции“¹⁹. Минималните капиталови изисквания определят размера на капитала, който банките трябва да притежават, за да се смята, че е безопасно да осъществяват дейност и че са способни да се справят самостоятелно с оперативните загуби. Със засилване на компонентите на първичния капитал, т.е. на капитала, който е на разположение за усвояване на загуби при извършване на всекидневните банкови операции, се цели да се намали системният риск, присъщ на банковия сектор.²⁰ Финансовата криза ясно показва, че предишните регулаторни минимални капиталови изисквания всъщност са твърде ниски, за да се преодолее една финансова криза. Затова на международно равнище е договорено увеличаване на съответните минимални прагове чрез Европейския банков орган (ЕБО), който публикува доклад за ефекта от прилагането на финализираната рамка „Базел III“ в Европейския съюз.²¹

4. НАМАЛЯВАНЕ НА СИСТЕМНИТЕ РИСКОВЕ И ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ЕФЕКТА НА ДОМИНОТО

Дори и преди финансовата криза е ясно, че финансовите институции са обект на системен риск. В банковия сектор е налице голям риск, защото трудностите или фалитът на една банка предизвиква верижна реакция, повличайки след себе си фалитите на много други банки, или най-малкото предизвиква земетръсен ефект в банковата система. Причината за този ефект на доминото е загубата на

¹⁸ Ibidem, s. 52.

¹⁹ Миланова, Е. Регулации и управление на риска. София: УНСС, 2014, с. 220.

²⁰ Пак там, с. 222.

²¹ https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2020/960797/Basel%20III%20monitoring%20report%20-%20Dec%202020.pdf

доверие, причинена от възникнали проблеми при една отделна банка.²² С делегирането на широкомащабни надзорни задачи на ЕЦБ осигуряването на бъдещата финансова стабилност се постига, ако се предвиждат и предотвратяват евентуалните рискове за жизнеспособността на кредитните институции на ранен етап.²³ Подобно решение дава възможност за тясна интеграция на микро- и макропруденциалния надзор.²⁴

5. АДЕКВАТНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА НАДЗОРНИТЕ ПРАВОМОЩИЯ

От съществено значение за ЕНМ е дали ЕЦБ ще успее да се възползва от правомощията и ресурсите на НКО по отношение на изпълнението на новите надзорни задачи. На първо място, на ЕЦБ следва да се осигури ефективно и стриктно изпълнение на възложените ѝ от Регламента за ЕНМ задачи, без тя да рискува репутацията си. Второ, при изпълнение на възложените ѝ задачи ЕЦБ трябва да остане независима. На трето място, трябва да има строго разделение между надзорната функция на ЕЦБ и нейните задачи по отношение на паричната политика. Освен това ЕЦБ следва да има пълен достъп до знанията, уменията и оперативните ресурси на НКО.²⁵

Една от поуките от кризата се оказа признаването на безспорната истина за развитието на финансовата/банковата система, че при нормално функциониране на икономиката и при икономически растеж кредитните институции в еврозоната действат презгранично и така спомагат за развитието и ефективното функциониране на единния вътрешен пазар в ЕС. Но в условията на кризи националните компетентни органи се стремят да намерят национално базирани решения за справяне с ефектите на кризата, което довежда до фрагментиране и разбалансиране на банковата система.

Както е подчертано от Миланова (2014), съвременният банков надзор се базира преди всичко на макроикономически контрол, който има за цел защитата на потребителите и гарантирането на стабилността на банковия сектор и на финансовата система като

²² **Hartmann-Wendels**, Thomas. Bankbetriebslehre. Berlin: Springer, 2014, s. 223.

²³ **Achtelik**, O., I. Bankenunion. Aufsicht durch die EZB Auswirkungen auf den genossenschaftlichen Bankensektor. Berlin, 2019, s. 12.

²⁴ Ibidem.

²⁵ **Gheorghe**, A. Single banking supervision and the single supervisory mechanism. – In: *Bulletin of the Transilvania University of Braşov*, Vol. 6 (55), No. 1, Luxembourg, 2013, p. 225.

цяло (prudential supervision – consumer protection – financial stability) – трите основни цели на банковия надзор.²⁶

Според проф. Александър (2015) е необходимо финансовото регулиране да се провежда едновременно и на двете нива на пруденциалния надзор. Микропруденциалното регулиране се фокусира върху регулирането на балансите на кредитните институции, докато макропруденциалният надзор се концентрира върху финансовата система като цяло. Затова според проф. Александър тези две области ще трябва да се координират. Важна е и пряката връзка между пруденциалния надзор и паричната политика, тъй като липсата ѝ може да има значителни отрицателни последици за финансовата стабилност.²⁷

Prof. Tilman Bezzenberger (2015) също подкрепя мнението на проф. Александър, че пруденциалният надзор на микро- и макроравнище трябва да се координира с паричната политика. Двамата учени са на мнение, че паричната политика трябва да бъде съгласувана с банковия надзор, въпреки че ще има силно движение на експерти, които смятат, че всяка една от тези три части трябва да се запази независима.²⁸ Това виждане се споделя и автора на статията.

ПОНЯТИЕТО „БАНКОВ НАДЗОР“. РАЗГРАНИЧАВАНЕ НА БАНКОВИЯ НАДЗОР ОТ БАНКОВОТО РЕГУЛИРАНЕ

1. ПОНЯТИЕТО „БАНКОВ НАДЗОР“

Гарантирането на финансовата стабилност е основна задача на всяка държава. То е насочено към защитата както на финансовите пазари като цяло, така и на доверието на инвеститорите, и в допълнение има за цел да осигурява прозрачност на финансовия сектор.²⁹ За постигането на тази цел – гарантиране на стабилна финансова система с благонадеждни кредитни институции, които от своя страна гарантират финансовите интереси на вложителите, – традиционно надзорът е концентриран главно върху проверки

²⁶ Миланова, Е. Цит. съч., с. 13.

²⁷ Cöster, T. Discussion Report: The European Banking Union. – In: *European Company and Financial Law Review*, 2015, Band 12, Heft 2, ECFR 2, Hamburg, 2015, p. 121.

²⁸ Ibidem, p. 123.

²⁹ Wellerdt, A. *Organisation of Banking Regulation*. Cham Springer International Publishing, 2015, p. 28.

дали институциите отговарят на нормативните изисквания по отношение на платежоспособност, ликвидност и контролирани бизнес операции.³⁰

Най-общото определение на понятието „банков надзор“ се свързва с управленската дейност, осъществявана чрез държавното регулиране на дейността на кредитните институции.³¹ Банковото държавно регулиране е съвкупността от мерки, решения и действия, предприети от органите на държавата, чийто предмет са структурата, организацията, функционирането на банковата система и контролът за тяхното изпълнение.³² Държавният банков надзор като контролна дейност има за цел да противодейства на злоупотребите в банковия сектор, като по този начин се гарантира общественото доверие във функционирането на финансовата система. Първо, обществото се нуждае от това доверие, защото негова основа са парите на вложителите. Второ, смущенията в банковия сектор трудно се ограничават и могат да доведат до сериозни икономически сътресения в целия финансов сектор не само на национално, но и на глобално ниво (последното впечатляващо доказателство за катастрофалните последици за световната финансова система е фалитът на инвестиционната банка Lehman Brothers).³³ Затова надзорните органи имат задачата да наблюдават дали банките спазват законните актове и други банкови регулации.³⁴

Банковият надзор върху дейността на кредитните институции, осъществяващ се от надзорни органи – външни за кредитните институции, е **специализиран административен контрол**, извършван в съответствие с действащите правни изисквания.³⁵ Банковият надзор е непрекъснат процес, който започва от създаването, т.е. лицензирането, на една банка до прекратяването на нейните

³⁰ Kellermann, J., R. H. J. Mosch. Good Supervision and its limits in the post-Lehman Era. – In: *Financial Supervision in the 21st century*, Berlin, Heidelberg: Springer, 2013, p. 5.

³¹ Deicke, A. Bankrecht leicht gemacht. Ein Lehrbuch nicht nur für angehende Bankkaufleute. – In: *Betriebswirte und Rechtsanwälte*, 2. überarbeitete Auflage, Berlin, 2015, s. 131.

³² Huang, S. Bankenregulierung und Wettbewerbsfähigkeit. Eine komparative Analyse der Schweiz und der EG Bank. – In: *Finanzwirtschaftliche Forschungen*, Band 165, Zürich, 1992, s. 9.

³³ Kirchhartz, A., R. Erne, N. Bröcker, C. P. Claussen. Bank- und Börsenrecht. München: 5. Auflage, 2014, s. 14.

³⁴ Wallner, A. Die Europäische Bankenaufsicht. Gelungener Umbau oder gescheitertes Experiment. Saarbrücken: AV Akademikerverlag, 1 Auflage, Berlin, 2015, s. 5.

³⁵ Deicke, A. Op. cit., p. 131.

дейности. От съществено значение за надзора са издаването на лицензи, надзорът над функционирането като действащо предприятие и окончателното прекратяване на банковите дейности. От юридическа гледна точка тези фази съответстват на пруденциалния надзор, режима на възстановяване и оздравяване и накрая закриване на една кредитна институция в резултат на нейната несъстоятелност или задължителна или доброволна ликвидация.³⁶ Надзорът може да има и други обекти, например преобразуването чрез сливане или вливане в други кредитни институции.

В обобщение „банковият надзор е съставна част от банковия контрол като част от управленската дейност на обществените отношения, в които банките участват. Като външен специализиран контрол той може да се разглежда и като обособена държавна функция, възложена или на националните централни банки (например на БНБ в България), или на специално създаден за тази цел независим надзорен орган (например BaFin – Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht, във Федерална република Германия). Тази функция е насочена към осигуряване на стабилността на банковата система и защитата на интересите на вложителите и другите кредитори“³⁷. Банковият надзор се осъществява въз основа на правни норми, чието предназначение е да се осигури спазването на други правни норми.

2. РАЗГРАНИЧАВАНЕ НА БАНКОВИЯ НАДЗОР ОТ БАНКОВОТО РЕГУЛИРАНЕ

Само пазарните механизми не са достатъчни, за да се осигурят и гарантират надеждността и стабилността на банковия сектор. Затова банковите дейности подлежат на подробно правно регулиране, съдържащо много на брой ограничителни правила.³⁸ Регулирането на банковата дейност е необходимо от гледна точка на определящото ѝ значение за развитието на икономиката с цел осигуряване на ефективна защита на интересите на вложителите; ограничаване на степента на рисковете, предприети от кредитните институции; уеднаквяване на регулаторните практики в световен мащаб; намаляване на вероятността дадена кредитна институция да изпадне в неплатежоспособност или прехвърляне на тези проблеми върху други банки.³⁹

³⁶ **Wymeersch**, E. Banking Union. Aspects of the Single Supervisory Mechanism and the Single Resolution Mechanism Compared. – In: *ECGI – Law Working Paper*, No. 290, Rochester, 2015, p. 5.

³⁷ **Миланова**, Е. Цит. съч., с. 13.

³⁸ Пак там, с. 11.

³⁹ Пак там, с. 11.

Докато банковото регулиране се осъществява чрез приемане на юридически нормативни и ненормативни актове от националните парламенти, от органите на ЕС и от компетентните регулаторни органи за установяване на правила за банковите дейности, банковият надзор трябва да гарантира, че кредитните институции спазват тези актове. Следователно, докато банковото регулиране означава установяване на правила и стандарти за съответните институции, то надзорът е насочен към проверки дали и доколко кредитните институции отговарят на/или спазват тези правила.⁴⁰

В обобщение трябва да се отбележи, че банковата регулация и банковият надзор са взаимнозависими, защото без компетентен и добре извършен банков надзор регулаторните политики за мониторинг на кредитните институции и предотвратяване на рисковете, произтичащи от тях, ще бъдат неефективни и няма да може да се гарантира стабилността на банковия сектор и на финансовата система като цяло.⁴¹

Съществуват два начина на извършване на банковата регулация и контролни дейности:

- вътрешна регулация и вътрешен контрол в рамките на самите кредитни институции – чрез актове на органи на банките и специализирани служби в структурата на банките;

- външен контрол – надзор, осъществяван на национално ниво (от централните банки или от специално създадени за това надзорни органи, като BaFin във Федерална република Германия) и на европейско равнище (Европейският банков орган – ЕБО, или ЕЦБ в рамките на ЕНМ).

Чрез възлагането на ЕЦБ на ЕНМ се осигурява централизирана основа за банков надзор с цел еднакво прилагане на нормативните изисквания за банкова дейност, като не се изключва възможността за ЕЦБ да поддържа тесни връзки с националните надзорни органи. По отношение на момента на извършване на контролната дейност надзорът на ЕЦБ разкрива някои особености спрямо други форми на административен надзор. Според момента (времето), в който се извършват контролните действия от ЕЦБ в рамките на ЕНМ, можем да обособим три форми на контрол – предварителен (издаване на лицензи, даване на предварителни разрешения и одобрения), текущ и последващ.

В заключение надзорната дейност може да бъде определена като властова дейност на ЕЦБ, свързана с цялостно наблюдаване,

⁴⁰ Huang, S. Op. cit., s. 11.

⁴¹ Миланова, Е. Цит. съч., с. 13.

преценяване и проверка на контролираните финансови институции, насочена към превенция или преустановяване на правонарушения. Характерно за ЕЦБ като надзорен орган е, че не осъществява ръководни функции спрямо контролираните финансови институции, поради което не отговаря и за тяхната дейност. Контролната дейност, упражнявана от ЕЦБ в рамките ЕНМ, е с оглед на законосъобразността на дейността на поднадзорните институции – на съответствието с регулаторните изисквания. Съгласно Регламента за ЕНМ тя може да откаже издаването на лиценз, може да отнеме лиценз, да откаже одобрение, но не може да изменя актове на органите на подконтролните лица. С оглед на посочените особености дейността на ЕЦБ в ЕНМ е надзорна. Терминът „надзор“ е употребен многократно в Договора за функциониране на Европейския съюз (**ДФЕС**), Регламент (ЕС) № 1024/2013, който е известен като **Регламент за ЕНМ** и с който бе създаден ЕНМ, обхващащ ЕЦБ и националните компетентни органи на участващите държави от ЕС и в Регламент (ЕС) № 468/2014 – механизъм на ЕС за банков надзор (**Рамков регламент за ЕНМ**).

Литература

1. **Меразчиев**, В., В. Александров, Д. Ималова. Банков надзор. Учебно пособие за дистанционно обучение. Свищов: Д. А. Ценов, 2005.
2. **Миланова**, Е. Регулации и управление на риска. София: УНСС, 2014.
3. **Achtelik**, O., I. Bankenunion. Aufsicht durch die EZB Auswirkungen auf den genossenschaftlichen Bankensektor. Berlin, 2019.
4. **Alexander**, K. European Banking Union: a legal and institutional analysis of Single Supervisory Mechanism and the Single Resolution Mechanism. – In: *E. L. Rev.*, 40(2), London, 2015, p. 161.
5. **Binder**, J. Banking Union and the Governance of Credit Institutions, a legal perspectiv. – In: *House of Finance SAFE*, Working Paper No. 96, London, 2015, p. 15.
6. **Deicke**, A. Bankrecht leicht gemacht. Ein Lehrbuch nicht nur für angehende Bankkaufleute. – In: *Betriebswirte* und Rechtsanwälte, 2. überarbeitete Auflage, Berlin, 2015, s. 131.
7. **European** Commission. Banking union: restoring financial stability in the Euro zone. Brussels, 2014.
8. **Ferrarini**, Guido and Luigi Chiarella. Common banking supervision in the Euro zone: Strengths and weaknesses. – In: *European Corporate Governance Institute*, Working Paper Series in Law, No. 223, Genoa, 2013, p. 12.
9. **Gheorghe**, A. Single banking supervision and the single supervisory mechanism. – In: *Bulletin of the Transilvania University of Braşov*, Vol. 6 (55), No. 1, Luxembourg, 2013, p. 225.
10. **Gortsos**, C. The Evolution of European Banking Law: From the Principle of National Treatment to the European Banking Union. Athens, 2015.

11. **Cöster**, T. Discussion Report: The European Banking Union. – In: *European Company and Financial Law Review*, 2015, Band 12, Heft 2, ECFR 2, Hamburg, 2015.
12. **Hartmann-Wendels**, Thomas. Bankbetriebslehre. Berlin: Springer, 2014.
13. **Huang**, S. Bankenregulierung und Wettbewerbsfähigkeit. Eine komparative Analyse der Schweiz und der EG Bank. – In: *Finanzwirtschaftliche Forschungen*, Band 165, Zürich, 1992, s. 9; 11.
14. **Kellermann**, J., R. H. J. Mosch. Good Supervision and its limits in the post-Lehman Era. – In: *Financial Supervision in the 21st century*, Berlin, Heidelberg: Springer, 2013, p. 5.
15. **Kirchhartz**, A., R. Erne, N. Bröcker, C. P. Claussen. Bank- und Börsenrecht. München: 5. Auflage, 2014.
16. **Morra**, C. From the Single Supervisory Mechanism to the Banking Union. The Role of the ECB and the EBA. – In: *School of European Political Economy*, Working Paper 2, Roma, 2014, p. 7.
17. **Munoz**, A. The future of cross-border banking after the crisis: facing the challenges through regulation and supervision. – In: *E.B.O.R.*, 11(4), Cambridge, 2010, p. 584.
18. **Rehm**, H. Die Europäische Bankenunion. ein Element der internationalen Bankordnungspolitik. Hannover: Hannover Center of Finance, 2015.
19. **Schoenmaker**, D. Firmer Foundations for a stronger European Banking Union. – In: *Bruegel working paper*, 13, 2015, p. 3
20. **Simonova**, A. EU banking law: developments and challenges. – In: *International Company and Commercial Law Review I.C.C.L.R.*, 26(2), London, 2015, p. 52.
21. **Wallner**, A. Die Europäische Bankenaufsicht. Gelungener Umbau oder gescheitertes Experiment. Saarbrücken: AV Akademikerverlag, 1. Auflage, Berlin, 2015.
22. **Wellerdt**, A. Organisation of Banking Regulation. Cham Springer International Publishing, 2015.
23. **Woll**, C. Curtailing Capture through European Banking Union: A Note of Caution. – In: *Policy Letter No. 27, SAFE/Sustainable Architecture for Finance in Europe*, House of Finance Goethe University Frankfurt, Frankfurt, 2013, p. 4.
24. **Wymeersch**, E. The European Banking Union, a first analysis. – In: *Financial Law Institute Working Paper*, 17, London, 2012, p. 2.
25. **Wymeersch**, E. Banking Union. Aspects of the Single Supervisory Mechanism and the Single Resolution Mechanism Compared. – In: *ECGI – Law Working Paper*, No. 290, Rochester, 2015, p. 5.
26. https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2020/960797/Basel%20III%20monitoring%20report%20-%20Dec%202020.pdf